

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 1. De potestate absolvendi, dispensandi, puniendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

lūm compelli possunt, sed ipsa etiam administratione perpetuò privari; nihilominus in foro conscientie obligati ad fructuum restitutionem, quæ nullatenus eis remittatur. *ibidem.* Nec administratio ejusmodi locorum deinceps, cui quàm in ultra triennium committitur, nisi aliter in fundatione cautum sit. *ibidem.*

VIII. In commutationibus ultimarum voluntatum, quæ non nisi ex justa & necessaria causa fieri debent, Episcopi tanquam delegati Apostolici summarie & extra judicialiter cognoscant, nihil in precibus tacitâ veritate vel suggesta falsitate fuisse narratum, priusquam executioni demandentur. *sess. 22. c. 6. non obstantibus quibuscunque, &c.*

IX. Episcopi etiam ut delegati Apostolici in casibus in jure concessis omnium piarum dispositionum tam in ultimâ voluntate, quàm inter vivos sint executores. *ibidem. c. 5.* Ac omnia, quæ ad Dei cultum aut animarum salutem seu pauperes sustentandos sunt instituta, ipsi ex officio cognoscant, & exequantur, non obstantibus quibuscunque. *ibidem.*

X. Administratores tam Ecclesiastici quàm Laici Fabricæ cujusvis Ecclesiæ, etiam Cathedralis, Hospitalis, Confraternitatis, & quorumcunque piorum locorum singulis annis rationem reddere teneantur, ordinario, nisi aliter sit cautum in institutione *ibidem. c. 9.* Si aliis ratio reddenda esse cum iis adhibeatur etiam Ordinarius, & aliter factæ administratoribus liberationes non suffragentur. *ibidem.*

CAPUT XI.

DE AMPLISSIMA JURISDICTIONE EPISCOPORUM IN FORO ECCLESIASTICO.

§. I.

De potestate absolvendi, dispensandi, puniendi.

I. **P**ossunt Episcopi dispensare in irregularitatibus & suspensionibus

sonibus ex delicto occulto, excepta ea, quæ ex homicidio voluntario & aliis deductis ad forum contentiosum oritur.

II. Et in quibuscunque casibus occultis etiam Pontifici reservatis, subditos in Diæcesi sua per se ipsos aut Vicarium ad id specialiter deputandum in foro Conscientiæ gratis absolvere impositâ pœnitentiâ. Idem & in hæresis criminæ in eodem foro conscientiæ, iis tantum, non eorum Vicariis fit permissum. sess. 24. c. 6.

III. Qui homicidium voluntarium commiserit, omni ordine ac Beneficio & officio Ecclesiastico perpetuò careat. sess. 14. c. 7.

IV. Si homicidium casu vel vim vi repellendo commissum narretur, dispensatio jure quodammodo debita committatur Ordinario, aut ex causa Metropolitano seu viciniori Episcopo, qui non nisi causâ cognitâ & probatis precibus ac narratis dispensare possit. ibidem.

V. Cum promotis per saltum, si non ministraverint, Episcopus ex legitimâ causâ possit dispensare. sess. 23. c. 14.

VI. Dispensationes extra Romanam curiam committendæ, Ordinariis impetrantium committantur, quæ gratiose concedantur, nec sortiantur effectum, nisi ab eisdem ut delegatis Apostolicis summarie & extrajudicialiter cognoscantur, preces sub vel obreptionis vitio carere. sess. 22. c. 5.

VII. Pro publicis delictis publicam pœnitentiam exponi oportet, quam ex causa Episcopus etiam in secretam potest commutare sess. 24. c. 8.

VIII. In Ecclesiis cathedralibus, ubi commodè fieri potest, Episcopus instituat pœnitentiarium, cum uniõne præbendæ proximè vocaturæ, qui sit Doctor aut Licentiatus in Theologia, aut jure Canonico, & annorum 40. ibidem.

IX. Excommunicationes ad finem revelationis, ut ajunt, pro deperditis seu subtractis rebus à solo Episcopo decernantur, nec nisi ex causâ gravi, & diligenter examinata. sess. 25. c. 3. In causis verò judicialibus Judices Ecclesiastici, quandocunque ab ipsis executio realis vel personalis fieri potest, abstineant à Censuris ex interdicto ibid. Sed liceat eis in causis civilibus contra quoscunque etiam Laicos, per multas pecuniarias (quæ locis piis ibi existentibus eo ipso, quod

quod exactæ fuerint, assignentur) seu per captionem pignorum, personarumque distractionem, seu etiam per Beneficiorum privationem procedere, & causas definire. *ibidem.*

X. Si executio realis vel personalis hac ratione fieri non poterit sitque erga Judicem contumacia, censuris quoque locus erit præter alias pœnas. Sicut & in Criminalibus, si executio realis vel personalis fieri non poterit, & delicti qualitas præcedente saltem binâ monitione, etiam per edictum postulet *ibidem.*

XI. Excommunicatus post legitimas monitiones non respiciens, non solum ad communionem non recipitur, sed si non censuris per annum paruerit, contra eum tanquam de Hæresi suspectum procedi possit. *ib.*

XII. Episcopus per se seu Vicarium generalem ad Clerici condemnationem, nec non verbalem depositionem & per se ipsum etiam ad actualem degradationem potest procedere sine præsentia Episcoporum, à Canonibus requisitis, adhibitis totidem Abbatibus infulatis, si commode interire possint, alias aliis in Ecclesiastica dignitate constitutis, juxtaque peritis, *sess. 13. c. 4.*

§. II.

De causis ad Episcopos pertinentibus, & Appellatione ab illis.

I. Causæ omnes Ecclesiasticæ, etiam Beneficiales in primâ instantiâ coram Ordinariis locorum duntaxat cognoscantur. *sess. 24. c. 40.*

II. Atque omnino saltem infra biennium à die motus litis terminentur. *ibidem.*

III. Post id spatium liberum sit, Judices superiores adire. *ibidem.* Nec antea causæ aliis committantur, nisi à definitiva, vel definitivè vim habeant, & ejus gravamen per appellationem à definitiva reparari nequeat. *ibidem.*

IV. Exceptis causis juxta Canones tractandis apud Pontificem, vel quas ipse speciali rescripto signaturæ manu propriâ subscribendo commiserit, & avocaverit. *ibidem.*

V. In singulis Conciliis Provincialibus aut dicecesanis aliquot personæ qualificatæ juxta constitutionem Bonif. VIII. que